

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**
Miroslaw Wróblewski

Warszawa, 13.03.2024 r.

DOL.401.61.2024

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów**

**ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na pismo z dnia 26 lutego br. (znak: FN7.700.2.2023) uprzejmie informuję, że w związku z przedłożeniem do zaopiniowania **projektu ustawy o kryptoaktywach** (projekt z dnia 22 lutego br.), powołanego dalej jako: „projekt”, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy – po analizie dokonanej z punktu widzenia przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, ze zm.) (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – dalej jako: „rozporządzenie 2016/679” – zwraca uprzejmie uwagę na następujące kwestie.

I. Celem projektowanej ustawy jest zarówno zapewnienie stosowania przepisów rozporządzenia 2023/1114¹, które ustanawia wymogi emisji kryptoaktywów i świadczenia związanych z nimi usług, a także wprowadza przepisy dotyczące ochrony klientów i inwestorów oraz integralności rynku kryptoaktywów, jak też zapewnienie stosowania rozporządzenia 2023/1113² określającego przepisy dotyczące informacji o płatnikach i odbiorcach towarzyszących transferom środków pieniężnych oraz informacji o inicjatorach i beneficjentach, które towarzyszą transferom kryptoaktywów celem zapobiegania przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Wprowadzane projektowanym aktem przepisy ustanawiają wymogi prawne dla prawidłowego funkcjonowania rynku kryptoaktywów poprzez zapewnienie skutecznego nad nim nadzoru. Jednocześnie prawodawca w przepisach rozporządzenia 2013/1114 stosowanego wprost i bezpośrednio odniósł się do relacji tego aktu z rozporządzeniem 2016/679 – emisja i oferowanie kryptoaktywów lub ubieganie się o dopuszczenie kryptoaktywów do obrotu oraz świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów mogą wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych. Wszelkie przetwarzanie danych osobowych na mocy niniejszego rozporządzenia powinno odbywać się zgodnie ze stosownym prawem Unii w zakresie ochrony danych osobowych. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków ustanowionych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 (motyw 117 rozporządzenia 2013/1114).

Organ nadzorczy zauważa, że z punktu widzenia uczestników obrotu finansowego (zarówno emitentów kryptoaktywów, dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, jak i osób, których dane osobowe są przetwarzane) istotnym byłoby **rozważenie przez prawodawcę krajowego przyjęcia w przepisach krajowych także wymogów kształtujących choćby kierunkowo mechanizm zarządzania ochroną danych osobowych**³. Wprawdzie prawodawca europejski w sposób ogólny odsyła do stosowania przepisów rozporządzenia 2016/679, niemniej jednak pozwoliłoby to na uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych w ocenie ról i obowiązków w zakresie przetwarzania danych osobowych poszczególnych podmiotów, zwłaszcza uczestniczących w obrocie kryptoaktywami (np. obowiązku przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych zgodnie z art. 35 rozporządzenia 2016/679⁴ lub wdrożenia

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1114 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie rynków kryptoaktywów oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 1095/2010 oraz dyrektyw 2013/36/UE i (UE) 2019/1937.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1113 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów oraz zmiany dyrektywy (UE) 2015/849.

³ W związku z art. 101 rozporządzenia 2023/1114: „W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w ramach niniejszego rozporządzenia właściwe organy wykonują swoje zadania na potrzeby niniejszego rozporządzenia zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679”.

⁴ Art. 35 ust.1 rozporządzenia 2016/679 : „Ocena skutków dla ochrony danych
Jeżeli dany rodzaj przetwarzania - w szczególności z użyciem nowych technologii - ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Dla

odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych – uwzględnienie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych – na podstawie art. 25 rozporządzenia 2016/679⁵), w szczególności biorąc pod uwagę **dużą skalę przetwarzanych danych z użyciem nowych technologii** (technologii rozproszonego rejestru).

II. W projektowanym **art. 3 ust. 1** projektu ustawodawca dopuszcza możliwość sporządzania **w postaci elektronicznej** dokumentów związanych z dokonywaniem czynności dotyczących usług w zakresie kryptoaktywów lub czynności dotyczących oferty publicznej na podstawie przepisów rozporządzenia 2023/1114 oraz innych czynności wykonywanych w ramach działalności podmiotów w zakresie regulowanym przepisami rozporządzenia 2023/1114. Jednocześnie **art. 3 ust. 3** projektu wskazuje, że sposób ich tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczania zostanie określony w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, **z uwzględnieniem zapewnienia bezpieczeństwa obrotu oraz ochrony interesów klientów**. Dokonywanie czynności dotyczących usług w zakresie kryptoaktywów wiąże się z koniecznością przetwarzania danych osobowych (np. danych osobowych stron biorących udział w transferze kryptoaktywów, tj. inicjatorów i beneficjentów wskazanych w art. 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2023/1113). Istotne jest zatem, **aby przepisy wykonawcze – w przedmiocie tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów w postaci elektronicznej – uwzględniały także ochronę przetwarzanych w nich danych osobowych**, co uzasadnia **uzupełnienie w art. 3 ust. 3 projektu wytycznych do wydania rozporządzenia wykonawczego** o wskazanie zapewnienia ochrony danych osobowych.

III. W **art. 9** projektu został określony **zakres informacji stanowiących tajemnicę zawodową**, za które uznaje się informacje dotyczące chronionych prawem interesów podmiotów, na rzecz których są świadczone usługi w zakresie kryptoaktywów, w szczególności: dane identyfikujące stronę umowy lub innej czynności prawnej, treść umowy lub przedmiot innej czynności prawnej, dane o sytuacji majątkowej strony umowy, w tym liczba i oznaczenie przechowywanych kryptoaktywów, oznaczenie rejestru pozycji odpowiadających prawom do kryptoaktywów oraz wartość środków w rejestrze i na rachunkach pieniężnych służących do obsługi transakcji.

podobnych operacji przetwarzania danych wiążących się z podobnym wysokim ryzykiem można przeprowadzić pojedynczą ocenę”.

⁵ Art. 25 ust 1 rozporządzenia 2016/679: „Uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych. Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania -wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą”.

Zauważyć należy, że dane osobowe rozumiane jako wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie (zgodnie z art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2106/679⁶) są jedną z kategorii danych poufnych. W związku z tym należałoby rozważyć wyodrębnienie w art. 9 projektu „**danych osobowych**” jako **kategorii informacji stanowiących tajemnicę zawodową**, tym bardziej, że do celów stosowania rozporządzenia 2023/1114 przyjęto definicję „danych osobowych” zgodną z definicją zawartą w art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679⁷. Takie zredagowanie ww. przepisu zapewniłoby poufność szerszemu zakresowi danych przetwarzanych przez podmioty zobowiązane do zachowania tajemnicy wymienione w **art. 10 projektu**. Dodatkowo, jako, że nakładany jest na dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, mocą projektowanego **art. 14**, obowiązek stosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych celem zapewnienia ochrony tajemnicy zawodowej oraz obowiązek opracowania i wdrożenia regulaminu w zakresie ochrony przepływu informacji stanowiących tajemnicę zawodową, to nie wydaje się uzasadnionym pozostawienie wykonawcom norm decyzji czy i jakie dane osobowe uzna za objęte tajemnicą zawodową. W związku z tym organ proponuje rozważenie, aby w treści **art. 9 projektu** uwzględnić także dobro w postaci danych osobowych wśród praw chronionych i objętych tajemnicą zawodową.

IV. Przepis **art. 23 ust. 3** projektu stanowi, że „zasady współpracy i wymiany informacji z właściwymi organami nadzoru nad rynkiem kryptoaktywów z państw innych niż państwa członkowskie Unii Europejskiej określają **porozumienia** zawarte przez Komisję z tymi organami nadzoru”. Tak zredagowany przepis nie jest jednoznaczny co do celu jaki projektodawca chciał osiągnąć, choć najbardziej prawdopodobny wydaje się charakter instrukcyjny tworzonej regulacji. Niemniej jednak, z ostrożności organ nadzorczy zauważa, że przekazywanie danych osobowych do państw trzecich lub organizacji międzynarodowych podlega przepisom rozdziału V rozporządzenia 2016/679. W szczególności w przypadku przekazywania danych osobowych przez organy lub podmioty publiczne z Europejskiego Obszaru Gospodarczego do podmiotów publicznych w państwach trzecich lub organizacji międzynarodowych w zakresie, w jakim te podmioty lub organizacje nie są objęte przyjętą przez Komisję Europejską decyzją stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony danych- odpowiednie zabezpieczenia mogą być ustanowione mocą pomocą prawnie wiążącego i egzekwowalnego instrumentu między podmiotami publicznymi. Punktem odniesienia w tej kwestii powinny być wytyczne Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) 2/2020 w sprawie art. 46 ust. 2 lit. a) i art. 46 ust. 3 lit. b) rozporządzenia 2016/679 dotyczącego przekazywania danych osobowych między organami i podmiotami publicznymi z EOG i

⁶ Art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2106/679: "dane osobowe" oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej ("osobie, której dane dotyczą"); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

⁷ Art. 3 ust. 1 pkt 45 rozporządzenia 2023/1114.

spoza EOG⁸. Takie odpowiednie zabezpieczenia, jak wyjaśnił Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE)⁹, powinny gwarantować, by prawa przysługujące osobom, których dane są przekazywane korzystały ze stopnia ochrony merytorycznie równoważnego temu gwarantowanemu w EOG.

Organ nadzorczy podkreśla, że wprowadzane przepisy krajowe powinny zapewniać stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679, celem osiągnięcia skutecznej ochrony praw osób, których dane dotyczą bez wywoływania konfuzji u wykonawców norm co do ich zgodności z przepisami ogólnego rozporządzenia.

Łączę wyrazy szacunku,
Mirośław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

⁸ <https://www.edpb.europa.eu/system/files/2021>

06/edpb_guidelines_202002_art46guidelines_internationaltransferspublicbodies_v2_pl.pdf

⁹ Wyrok TSUE w sprawie C-311/18, *Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Ltd i Maximillian Schrems* („Schrems II”), pkt 96.